

Gevolgen van enige betekenis

Met grote regelmaat worden overheidsbesluiten, zoals de verlening van een bouwvergunning, milieuvergunning of de vaststelling van een bestemmingsplan, bij de bestuursrechter aangevochten. Niet zelden worden dan door de vergunninghouder of het betrokken overheidsorgaan vraagtekens geplaatst bij de 'belanghebbendheid' van de partij die beroep heeft aangetekend. Maar wanneer is een partij volgens de wet een belanghebbende?

MICHEL BOS

Volgens artikel 1:2 van de Algemene wet bestuursrecht wordt onder belanghebbende verstaan: 'degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken'. Deze simpele omschrijving heeft tot een grote stroom jurisprudentie geleid. Hieruit is naar voren gekomen dat van een rechtstreeks bij het besluit betrokken belang sprake is indien iemand beschikt over een objectief bepaalbaar, persoonlijk, eigen, rechtstreeks geraakt en actueel belang.

Eén beoordelingswijze

Sinds 16 maart 2016 hanteert de hoogste bestuursrechter, de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (verder omschreven als de Afdeling), uit een oogpunt van eenvormige toepassing van het belanghebbende-begrip bij omgevingsrechtelijke besluiten één criterium: het ondervinden van gevolgen van enige betekenis. Volgens de Afdeling is er geen reden om een onderscheid te maken bij de bepaling van de kring van belanghebbenden indien het gaat om de gevolgen van het verlenen van een evenementenvergunning, de vaststelling van een bestemmingsplan of het verlenen van een milieuomgevingsvergunning. Voor dit soort besluiten wordt dus één beoordelingswijze gekozen.

Rechtstreeks feitelijke gevolgen

In een uitspraak van 23 augustus 2017 licht de Afdeling dit criterium nader toe. Dit deed de Afdeling omdat in de rechtspraktijk onduidelijkheid bleek te bestaan omtrent de invulling van het criterium 'gevolgen van enige betekenis'. Uitgangspunt is dat degene die

rechtstreeks feitelijke gevolgen ondervindt van een activiteit die het besluit zoals een bestemmingsplan of vergunning toestaat, in beginsel belanghebbende is bij dat besluit. Het criterium 'gevolgen van enige betekenis' dient als correctie op dit uitgangspunt. Gevolgen van enige betekenis ontbreken indien de gevolgen wel zijn vast te stellen maar de gevolgen van de activiteiten voor de woon-, leef- of bedrijfssituatie van betrokkene dermate gering zijn dat het persoonlijk belang bij het besluit ontbreekt. Daarbij wordt acht geslagen op de volgende factoren: afstand tot, zicht op, planologische uitstraling van en milieugevolgen (denk aan geur, geluid, licht, trilling, emissie, risico) van de activiteit die het besluit toestaat. Hierbij worden die factoren zo nodig in onderlinge samenhang gezien. Ook aard, intensiteit en frequentie van de feitelijke gevolgen kunnen volgens de Afdeling van belang zijn.

Bewijs

Ter voorkoming van misverstanden wijst de Afdeling voorts nog op het volgende. Indien bepaalde milieugevolgen zijn genormeerd door een afstandseis, een contour of een grenswaarde, is deze norm niet bepalend voor de vraag of betrokkene belanghebbende is bij dat besluit. Bij besluiten over activiteiten in het omgevingsrecht is het de taak van het bestuursorgaan om de kring van belanghebbenden vast te stellen aan de hand van de feitelijke gevolgen van het besluit. Uiteindelijk is het aan de bestuursrechter om te oordelen over de vraag wie belanghebbenden bij een besluit zijn. De betrokken rechtzoekende hoeft derhalve niet zelf aan te tonen dat

hij belanghebbende bij een besluit is. Slechts indien tijdens de procedure de vraag aan de orde is of 'gevolgen van enige betekenis' ontbreken en dus de vraag of er aanleiding is de correctie toe te passen, kan en mag van de betrokkene worden gevraagd uit te leggen welke feitelijke gevolgen hij van de activiteit ondervindt of vreest te zullen ondervinden.

Windparken

Bij uitspraak van 21 februari 2018 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State onder verwijzing naar de uitspraak van 23 augustus 2017 een opmerkelijke vuistregel gegeven voor de aanwezigheid van gevolgen van enige betekenis ten gevolge van windparken op land. Daarvoor hanteert de Afdeling als uitgangspunt dat 'gevolgen van enige betekenis' aanwezig kunnen worden geacht binnen een afstand van tienmaal de tiphoogte van de dichtstbijzijnde windturbine, gemeten vanaf de voet van de windturbine.

De windturbine in kwestie had een tiphoogte van 210,5 meter, zodat op een afstand van meer dan 2.105 meter geen gevolgen van enige betekenis aanwezig werden geacht. De Afdeling geeft daarbij aan dat in veel gevallen ook buiten deze afstand zicht op het windpark bestaat. Echter de gevolgen van dat zicht voor het woon- en leefklimaat zijn in beginsel te beperkt om nog te kunnen spreken van gevolgen van enige betekenis. Binnen een afstand van tienmaal de tiphoogte zijn in beginsel ook geen andere gevolgen van enige betekenis te verwachten, zoals geluid- of slagschaduw hinder. Gelet hierop werden de bewoners en eigenaren van percelen die

waren gelegen op een afstand van meer dan 2.105 meter van de dichtstbijzijnde windturbine niet aangemerkt als belanghebbenden en werden hun beroepen niet-ontvankelijk verklaard. Afgezwacht moet worden of deze vuistregel ook van toepassing zal zijn op andere objecten dan windturbines.

Planschade

Op 1 februari 2018 deed ook de rechtbank Gelderland uitspraak over windturbines en 'gevolgen van enige betekenis'. Die uitspraak had echter geen betrekking op de belanghebbendheid maar op planschade en het al dan niet ondervinden van planologisch nadeel. In die zaak was sprake van windturbines met een maximale tiphoogte van 139 meter. Volgens de rechtbank was het zicht op de windturbines bij een afstand van meer dan 415 meter dermate gering dat geen sprake was van gevolgen van enige betekenis. Derhalve werd geoordeeld dat van het zicht op de windturbines geen planologisch nadeel werd ondervonden. Indien hier de vuistregel uit de uitspraak van de Raad van State d.d. 22 februari 2018 zou zijn

gevolgd (binnen een afstand van tienmaal de tiphoogte kunnen gevolgen van enige betekenis aanwezig worden geacht), had het oordeel over het planologisch nadeel anders uitgevallen.

Drempelwaarde geluidstoename

De rechtbank heeft in navolging van het advies van de als deskundige ingeschakelde Stichting Advisering Bestuursrechtspraak (StAB) een voor de rechtspraktijk bruikbare regel gegeven voor de beantwoording van de vraag wanneer

nu sprake is van planologisch nadeel als gevolg van geluidstoename. Volgens de rechtbank is bij een drempelwaarde van 5dB sprake van gevolgen van enige betekenis en is dat een juiste drempel voor het beoordelen van het planologisch nadeel ten aanzien van geluidstoename. Het criterium 'gevolgen van enige betekenis' krijgt met deze uitspraken een steeds duidelijker invulling. ■

Mr. M. (Michiel) Bos is advocaat-partner bij Van Iersel Luchtman Advocaten op de vestiging in 's-Hertogenbosch. Hij is specialist op het gebied van het ruimtelijk bestuursrecht en milieurecht en maakt deel uit van de Sectie Vastgoed & Omgeving. Michiel is tevens lid van het brancheteam Afval & Recycling van Van Iersel Luchtman Advocaten.

*E-mail: m.bos@vil.nl
Tel. +31 (0) 88 90 80 800*

